

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO FINANCIJA
DRŽAVNA RIZNICA

UPUTE ZA IZRADU PRORAČUNA
JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE
ZA RAZDOBLJE 2024. - 2026.

Zagreb, rujan 2023.

SADRŽAJ

SADRŽAJ.....	1
1. UVOD.....	3
2. TEMELJNI MAKROEKONOMSKI POKAZATELJI ZA RAZDOBLJE 2024. - 2026.	3
3. IZRADA, PREDLAGANJE I DONOŠENJE PRORAČUNA I FINACIJSKIH PLANOVA SUKLADNO ZAKONU O PRORAČUNU KOJI JE NA SNAZI OD 1. SIJEČNJA 2022.	4
a) Predlaganje i donošenje proračuna i financijskih planova za 2024. i projekcija za 2025. i 2026. na razini skupine ekonomske klasifikacije	4
b) Iskazivanje rashoda u Računu prihoda i rashoda po funkcijskoj klasifikaciji	4
c) Sažetak Računa prihoda i rashoda te sažetak Računa financiranja u Općem dijelu proračuna i financijskog plana	4
d) Zakonska obveza izrade višegodišnjeg plana uravnoteženja	4
e) Usvajanje prijedloga financijskog plana od strane upravljačkih tijela u proračunskim i izvanproračunskim korisnicima	5
f) Obrazloženje – sastavni dio proračuna i financijskog plana	5
g) Predlaganje amandmana na proračun jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i financijski plan izvanproračunskog korisnika jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave	5
h) Transparentnost proračuna – zakonska obveza	6
4. UPUTE UPRAVNIH TIJELA ZA FINACIJE	6
5. METODOLOGIJA IZRADA PRORAČUNA I FINACIJSKOG PLANA PRORAČUNSKIH I IZVANPRORAČUNSKIH KORISNIKA JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE	7
5.1. Sadržaj proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.....	7
5.2. Sadržaj financijskog plana proračunskih i izvanproračunskih korisnika jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave	9
5.3. Rokovi za predlaganje i donošenje financijskog plana proračunskih i izvanproračunskih korisnika proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave	12
5.4. Sudjelovanje građana u procesu planiranja proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave	14
5.5. Izmjene i dopune proračuna	14
5.6. Izmjene i dopune financijskog plana	14
5.7. Transparentnost proračuna	15
5.8. Planiranje protestiranih jamstava	17
5.9. Planiranje povrata duga s osnova beskamatnog zajma dodijeljenog jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave iz državnog proračuna	19

5.10. Planiranje i evidentiranje sredstava namirenja korištenih za povrat poreza na dohodak i prireza porezu na dohodak po godišnjem obračunu za 2022. godinu	20
6. DOSTAVA DOKUMENATA	21
6.1. Dostava proračunskih dokumenata Ministarstvu financija i Državnom uredu za reviziju temeljem Zakona o proračunu	21
6.2. Dostava proračunskih dokumenata Ministarstvu financija radi nadzora zakonitosti 22	
6.3. Dostava ugovora te izvješća o zaduženju, danim jamstvima i suglasnostima (Obrazac IZJS - Izvješće o zaduženju / jamstvu / suglasnosti)	23
7. PLANIRANJE RASHODA PRORAČUNSKIH KORISNIKA I POSTUPANJE S VIŠKOVIMA U SKLOPU DECENTRALIZIRANIH FUNKCIJA.....	23
7.1. Planiranje rashoda proračunskih korisnika u sklopu decentraliziranih funkcija	23
7.2. Postupanje s viškovima u sklopu decentraliziranih funkcija	25
8. NOVOSTI	27
8.1. Novosti vezano uz izmjenu poreznih propisa	27
8.2. Izmjene Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave 29	
8.3. Novosti vezano za propise iz proračunske regulative.....	29
9. DODJELA POMOĆI NA IME POTICAJA ZA DOBROVOLJNO FUNKCIONALNO ODNOSNO STVARNO SPAJANJE JEDINICA LOKALNE SAMOUPRAVE.....	30
10. STATUS I PLANIRANJE PRORAČUNSKIH SREDSTAVA ZA VIJEĆA, KOORDINACIJE VIJEĆA I PREDSTAVNIKE NACIONALNIH MANJINA U PRORAČUNSKOM CIKLUSU 2024. – 2026.	31
11. DOSTUPNOST MATERIJALA NA MREŽNOJ STRANICI MINISTARSTVA FINANCIJA	32

1. UVOD

Sukladno odredbama Zakona o proračunu (Narodne novine, br. 144/21), Vlada Republike Hrvatske (dalje u tekstu: Vlada) donosi i usvaja akte na temelju kojih Ministarstvo financija sastavlja upute za izradu državnog proračuna i proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Ministarstvo financija je, sukladno odredbama članka 26. Zakona o proračunu izradilo Upute za izradu proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave za razdoblje 2024. - 2026. (dalje u tekstu: Upute).

Upute sadrže:

- temeljne makroekonomske pokazatelje za razdoblje 2024. – 2026.,
- odredbe Zakona o proračunu u vezi planiranja proračuna i financijskih planova,
- sadržaj uputa koje pripremaju upravna tijela za financije,
- metodologiju izrade proračuna i financijskog plana proračunskih i izvanproračunskih korisnika,
- dostavu dokumenata,
- planiranje rashoda proračunskih korisnika u sklopu decentraliziranih funkcija,
- postupanje s viškovima u sklopu decentraliziranih funkcija,
- novosti vezane uz izmjene poreznih propisa te propisa iz proračunske regulative
- dodjela pomoći na ime poticaja za dobrovoljno funkcionalno odnosno stvarno spajanje jedinica lokalne samouprave,
- planiranje proračunskih sredstava za vijeća, koordinacije vijeća i predstavnike nacionalnih manjina.

Ove Upute dostavljaju se svim županijama, gradovima i općinama kako bi, na temelju ovih Uputa i u skladu s odredbama Zakona o proračunu, **upravno tijelo za financije županije, grada i općine u suradnji s drugim upravnim tijelima izradilo upute za izradu prijedloga financijskih planova upravnih tijela te proračunskih i izvanproračunskih korisnika jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave** i dostavile ih svojim proračunskim i izvanproračunskim korisnicima.

2. TEMELJNI MAKROEKONOMSKI POKAZATELJI ZA RAZDOBLJE 2024. - 2026.

Ministarstvo financija je izradilo prijedlog, a Vlada usvojila Program stabilnosti Republike Hrvatske za razdoblje 2024. - 2026. (dalje u tekstu: Program stabilnosti) u travnju 2023. Na temelju Programa stabilnosti Vlada je u lipnju 2023. donijela Odluku o proračunskom okviru za razdoblje 2024. – 2026.

Sukladno Programu stabilnosti fiskalna kretanja u 2023. rezultirat će proračunskim manjkom od 0,7% BDP-a, odnosno 1,5% BDP-a u 2024., 0,8% BDP-a u 2025. te 0,6% BDP-a do kraja 2026. godine. Ovim je ispunjen kriterij proračunskog manjka sukladno odredbama Pakta o stabilnosti i rastu. Udio javnog duga u nominalnoj vrijednosti BDP-a će se kontinuirano nastaviti smanjivati u promatranom srednjoročnom razdoblju i to sa 62,6% BDP-a u 2023., na 59,8% BDP-a u 2024. odnosno 57,5% u 2025. te 55,6% BDP-a u 2026. godini.

3. IZRADA, PREDLAGANJE I DONOŠENJE PRORAČUNA I FINACIJSKIH PLANOVA SUKLADNO ZAKONU O PRORAČUNU KOJI JE NA SNAZI OD 1. SIJEČNJA 2022.

U ovom dijelu navodimo odredbe Zakona o proračunu u vezi izrade, predlaganja i donošenja proračuna i financijskih planova za razdoblje 2023. – 2025.

a) Predlaganje i donošenje proračuna i financijskih planova za 2024. i projekcija za 2025. i 2026. na razini skupine ekonomske klasifikacije

Sukladno člancima 38., 39. i 42. Zakona o proračunu, proračun jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, financijski plan proračunskog korisnika te financijski plan izvanproračunskog korisnika usvaja na razini skupine ekonomske klasifikacije. Slijedom navedenog, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, proračunski i izvanproračunski korisnici prihode i primitke, rashode i izdatke za 2024. godinu iskazuju na razini skupine (druga razina računskog plana) isto kao za 2025. i 2026. godinu.

b) Iskazivanje rashoda u Računu prihoda i rashoda po funkcijskoj klasifikaciji

Člankom 29. Zakona o proračunu propisana je obveza da jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u Općem dijelu proračuna u Računu prihoda i rashoda, rashode iskažu i prema funkcijskoj klasifikaciji. Ista je obveza propisana i proračunskim korisnicima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave koji sukladno članku 34. Zakona o proračunu u Općem dijelu financijskog plana u Računu prihoda i rashoda, rashode proračunskog korisnika trebaju iskazati i prema funkcijskoj klasifikaciji.

c) Sažetak Računa prihoda i rashoda te sažetak Računa financiranja u Općem dijelu proračuna i financijskog plana

Zakon o proračunu u članku 29. i u članku 34. propisuje da Opći dio proračuna, odnosno Opći dio financijskog plana proračunskih i izvanproračunskih korisnika obvezno sadrži i sažetak Računa prihoda i rashoda te sažetak Računa financiranja.

d) Zakonska obveza izrade višegodišnjeg plana uravnoteženja

Člankom 37. Zakona o proračunu propisano je ako jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i njihovi proračunski i izvanproračunski korisnici ne mogu preneseni manjak podmiriti do kraja proračunske godine, obvezni su izraditi višegodišnji plan uravnoteženja za razdoblje za koje se proračun, odnosno financijski plan donosi.

Isto tako, ako jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i njihovi proračunski i izvanproračunski korisnici ne mogu preneseni višak, zbog njegove veličine, u cijelosti iskoristiti

u jednoj proračunskoj godini, korištenje viška planira se višegodišnjim planom uravnoteženja za razdoblje za koje se proračun, odnosno financijski plan donosi.

e) Usvajanje prijedloga financijskog plana od strane upravljačkih tijela u proračunskim i izvanproračunskim korisnicima

Člankom 38. stavkom 2. i člankom 39. stavkom 2. Zakona o proračunu propisano je da čelnik proračunskog i izvanproračunskog korisnika prije dostave prijedloga financijskog plana nadležnom upravnom tijelu, prijedlog financijskog plana obvezan je uputiti upravljačkom tijelu na usvajanje, ako je primjenjivo, u skladu s aktima kojima je uređen rad proračunskog, odnosno izvanproračunskog korisnika.

Zakonom o proračunu je dalje uređeno da ako postoje razlike u financijskom planu proračunskog korisnika sadržanom u proračunu koji je usvojilo predstavničko tijelo u odnosu na već usvojeni prijedlog financijskog plana od strane upravljačkog tijela, upravljačko tijelo usvaja financijski plan koji je sadržan u proračunu koji je usvojilo predstavničko tijelo.

Ako postoje razlike u financijskom planu izvanproračunskog korisnika na koji je predstavničko tijelo dalo suglasnost u odnosu na već usvojeni prijedlog financijskog plana od strane upravljačkog tijela, upravljačko tijelo usvaja financijski plan na koji je predstavničko tijelo dalo suglasnost.

f) Obrazloženje – sastavni dio proračuna i financijskog plana

U skladu s člankom 31. Zakona o proračunu, obrazloženje je sastavni dio proračuna kako na državnoj tako i na razini jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, a sastoji se od obrazloženja općeg dijela proračuna i obrazloženja posebnog dijela proračuna. Člankom 36. Zakona propisana je obveza i proračunskim i izvanproračunskim korisnicima za izradu obrazloženja, i to obrazloženje uz opći dio financijskog plana i obrazloženje uz posebni dio financijskog plana.

g) Predlaganje amandmana na proračun jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i financijski plan izvanproračunskog korisnika jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave

Člankom 41. Zakona o proračunu detaljno je uređeno predlaganje amandmana na način da se mogu podnositi amandmani kojima se predlaže:

- povećanje proračunskih rashoda iznad iznosa utvrđenih prijedlogom proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i financijskim planom izvanproračunskog korisnika jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave pod uvjetom da se istodobno predloži smanjenje drugih rashoda **u istom iznosu i unutar istih izvora financiranja** u posebnom dijelu proračuna ili financijskog plana i
- povećanje proračunskih izdataka iznad iznosa utvrđenih prijedlogom proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i financijskim planom izvanproračunskog korisnika jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave pod

uvjetom da se istodobno predloži smanjenje drugih izdataka **u istom iznosu i unutar istih izvora financiranja** u posebnoj dijelu proračuna ili financijskog plana.

Detaljnije o ovome dano je u prethodnim Uputama za izradu proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave za razdoblje 2023. – 2025.

h) Transparentnost proračuna – zakonska obveza

Zakonom o proračunu propisana je obveza objave proračuna i financijskih planova i ostale dokumentacije na mrežnim stranicama jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i proračunskih i izvanproračunskih korisnika o čemu se detaljnije objašnjava u nastavku ove Upute.

4. UPUTE UPRAVNIH TIJELA ZA FINACIJE

Sukladno članku 26. stavku 2. novog Zakona o proračunu, a na temelju ovih Uputa Ministarstva financija, upravno tijelo za financije u suradnji s drugim upravnim tijelima izrađuje uputu za izradu i dostavu prijedloga financijskih planova upravnih tijela te proračunskih i izvanproračunskih korisnika jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Upute upravnog tijela za financije, izrađene u suradnji s drugim upravnim tijelima obvezno sadrže:

- temeljne makroekonomske pretpostavke za izradu prijedloga proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave
- opis planiranih politika jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave
- procjenu prihoda i rashoda te primitaka i izdataka proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u sljedeće tri godine
- visinu rashoda koji se financiraju iz općih prihoda i primitaka te namjenskih primitaka po razdjelima organizacijske klasifikacije, za iduću proračunsku godinu i za sljedeće dvije godine, raspoređenu na:
 - a) visinu rashoda potrebnih za provedbu postojećih programa odnosno aktivnosti, koje proizlaze iz važećih propisa i
 - b) visinu rashoda potrebnih za uvođenje i provedbu novih ili promjenu postojećih programa odnosno aktivnosti
- visinu manjka odnosno viška prihoda nad rashodima po izvanproračunskom korisniku jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, za iduću proračunsku godinu i za sljedeće dvije godine i
- način izrade i **rok za dostavu prijedloga financijskih planova proračunskih i izvanproračunskih korisnika** jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Također, skrećemo pozornost da upute upravnog tijela za financije slijede metodologiju izrade proračuna i financijskih planova koja se navodi u sljedećem poglavlju.

5. METODOLOGIJA IZRADE PRORAČUNA I FINACIJSKOG PLANA PRORAČUNSKIH I IZVANPRORAČUNSKIH KORISNIKA JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE

Metodologija za izradu proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave propisana je Zakonom o proračunu i podzakonskim aktima kojima se regulira provedba navedenoga Zakona. Do donošenja novih podzakonskih akata i u ovom proračunskom ciklusu koriste se Pravilnik o proračunskim klasifikacijama (Narodne novine, br. 26/10, 120/12 i 1/20) i Pravilnik o proračunskom računovodstvu i Računskom planu (Narodne novine, br. 124/14, 115/15, 87/16, 3/18, 126/19 i 108/20).

Proračunski i izvanproračunski korisnici jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave obvezni su izrađivati financijske planove u skladu s odredbama novog Zakona o proračunu te se pridržavati ovih Uputa.

Proračun jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave sastoji se od plana za proračunsku godinu i projekcija za sljedeće dvije godine, **a sadrži financijske planove proračunskih korisnika prikazane kroz opći i posebni dio i obrazloženje proračuna.** Pod financijskim planovima proračunskih korisnika jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave podrazumijevaju se i financijski planovi upravnih tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

5.1. Sadržaj proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave

Proračun jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave sastoji se od plana za proračunsku godinu i projekcija za sljedeće dvije godine.

Detaljni prikaz sadržaja proračuna dan je u *Tablici 1.*

Tablica 1.

PRORAČUN JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE ZA RAZDOBLJE 2024. – 2026.

SADRŽAJ	SASTAVNI DIO	OPIS SASTAVNOG DIJELA
Opći dio proračuna	Sažetak Računa prihoda i rashoda Sažetak Računa financiranja	<ul style="list-style-type: none"> - ukupni prihodi poslovanja i prihodi od prodaje nefinancijske imovine, ukupni rashodi poslovanja i rashodi za nabavu nefinancijske imovine - ukupni primici od financijske imovine i zaduživanja i izdaci za financijsku imovinu i otplate zajmova
	Račun prihoda i rashoda	<ul style="list-style-type: none"> - ukupni prihodi i rashodi iskazani prema ekonomskoj klasifikaciji na razini skupine - ukupni prihodi i rashodi iskazani prema izvorima financiranja - ukupni rashodi iskazani prema funkcijskoj klasifikaciji
	Račun financiranja	<ul style="list-style-type: none"> - ukupni primici od financijske imovine i zaduživanja i izdaci za financijsku imovinu i otplate instrumenata zaduživanja prema ekonomskoj klasifikaciji na razini skupine - ukupni primici od financijske imovine i zaduživanja i izdaci za financijsku imovinu i otplate instrumenata zaduživanja prema izvorima financiranja
	Preneseni višak ili preneseni manjak prihoda nad rashodima	- ako ukupni prihodi i primici nisu jednaki ukupnim rashodima i izdacima, opći dio proračuna sadrži i preneseni višak ili preneseni manjak prihoda nad rashodima
	Višegodišnji plan uravnoteženja	<ul style="list-style-type: none"> - ako JLP(R)S ne mogu preneseni manjak podmiriti do kraja proračunske godine, obvezni su izraditi višegodišnji plan uravnoteženja za razdoblje za koje se proračun donosi - ako JLP(R)S ne mogu preneseni višak, zbog njegove veličine, u cijelosti iskoristiti u jednoj proračunskoj godini, korištenje viška planira se višegodišnjim planom uravnoteženja za razdoblje za koje se proračun donosi
Posebni dio proračuna	Plan rashoda i izdataka proračuna JLP(R)S i njihovih proračunskih korisnika	- rashodi i izdaci JLP(R)S i njihovih proračunskih korisnika iskazani po organizacijskoj klasifikaciji, izvorima financiranja i ekonomskoj klasifikaciji na razini skupine, raspoređenih u programe koji se sastoje od aktivnosti i projekata
Obrazloženje proračuna	Obrazloženje općeg dijela proračuna i obrazloženje posebnog dijela proračuna	<ul style="list-style-type: none"> - obrazloženje općeg dijela proračuna JLP(R)S sadrži obrazloženje prihoda i rashoda, primitaka i izdataka proračuna JLP(R)S i obrazloženje prenesenog manjka odnosno viška proračuna JLP(R)S - obrazloženje posebnog dijela proračuna JLP(R)S temelji se na obrazloženjima financijskih planova proračunskih korisnika, a sastoji se od obrazloženja programa koje se daje kroz obrazloženje aktivnosti i projekata zajedno s ciljevima i pokazateljima uspješnosti iz akata strateškog planiranja

5.2. Sadržaj financijskog plana proračunskih i izvanproračunskih korisnika jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave

Proračunski i izvanproračunski korisnici jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave prihode i primitke, rashode i izdatke za 2024. godinu planiraju na razini skupine (druga razina računskog plana) isto kao za 2025. i 2026. godinu. Temeljem zahtjeva nadležne jedinice, proračunski korisnici mogu izrađivati prijedlog financijskog plana na razini odjeljka (četvrta razina računskog plana). Međutim, upravno vijeće ili drugo upravljačko tijelo obvezno je usvojiti financijski plan korisnika, a predstavničko tijelo proračun za 2024. godinu i projekcije za 2025. i 2026. na razini skupine (druga razina računskog plana).

Prijedlog financijskog plana proračunskih i izvanproračunskih korisnika jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave za razdoblje 2024. - 2026. sastoji se od plana za proračunsku godinu i projekcija za sljedeće dvije godine, a **sadrži opći i posebni dio te obrazloženje financijskog plana.**

Proračunski korisnici jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave dužni su, kao i prethodnih godina, u svom financijskom planu iskazati sve svoje prihode i rashode bez obzira na moguće uplate dijela prihoda korisnika u proračun jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ili podmirivanje dijela rashoda korisnika izravno s računa proračuna.

Sukladno odredbama Zakona o proračunu sve što se odnosi na financijski plan proračunskih korisnika jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, odnosi se i na financijski plan upravnih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Detaljni prikaz sadržaja financijskog plana proračunskog i izvanproračunskog korisnika dan je u *Tablicama 2. i 3.*

Tablica 2.

FINANCIJSKI PLAN PRORAČUNSKOG KORISNIKA ZA RAZDOBLJE 2024. – 2026.

SADRŽAJ	SASTAVNI DIO	OPIS SASTAVNOG DIJELA
Opći dio financijskog plana	Sažetak Računa prihoda i rashoda Sažetak Računa financiranja	<ul style="list-style-type: none"> - ukupni prihodi poslovanja i prihodi od prodaje nefinancijske imovine, ukupni rashodi poslovanja i rashodi za nabavu nefinancijske imovine - ukupni primici od financijske imovine i zaduživanja i izdaci za financijsku imovinu i otplate zajmova
	Račun prihoda i rashoda	<ul style="list-style-type: none"> - ukupni prihodi i rashodi iskazani prema ekonomskoj klasifikaciji na razini skupine - ukupni prihodi i rashodi iskazani prema izvorima financiranja - ukupni rashodi iskazani prema funkcijskoj klasifikaciji
	Račun financiranja	<ul style="list-style-type: none"> - ukupni primici od financijske imovine i zaduživanja i izdaci za financijsku imovinu i otplate instrumenata zaduživanja prema ekonomskoj klasifikaciji na razini skupine - ukupni primici od financijske imovine i zaduživanja i izdaci za financijsku imovinu i otplate instrumenata zaduživanja prema izvorima financiranja
	Preneseni višak ili preneseni manjak prihoda nad rashodima	<ul style="list-style-type: none"> - ako ukupni prihodi i primici nisu jednaki ukupnim rashodima i izdacima, financijski plan sadrži i preneseni višak ili preneseni manjak prihoda nad rashodima
	Višegodišnji plan uravnoteženja	<ul style="list-style-type: none"> - ako proračunski korisnici ne mogu preneseni manjak podmiriti do kraja proračunske godine, obvezni su izraditi višegodišnji plan uravnoteženja za razdoblje za koje se financijski plan donosi - ako proračunski korisnici ne mogu preneseni višak, zbog njegove veličine, u cijelosti iskoristiti u jednoj proračunskoj godini, korištenje viška planira se višegodišnjim planom uravnoteženja za razdoblje za koje se financijski plan donosi
Posebni dio financijskog plana	Plan rashoda i izdataka proračunskih korisnika	<ul style="list-style-type: none"> - rashodi i izdaci iskazani po izvorima financiranja i ekonomskoj klasifikaciji na razini skupine, raspoređeni u programe koji se sastoje od aktivnosti i projekata
Obrazloženje financijskog plana	Obrazloženje općeg dijela financijskog plana i obrazloženje posebnog dijela financijskog plana	<ul style="list-style-type: none"> - obrazloženje općeg dijela financijskog plana sadrži obrazloženje prihoda i rashoda, primitaka i izdataka te obrazloženje prenesenog manjka odnosno viška financijskog plana - obrazloženje posebnog dijela financijskog plana sastoji se od obrazloženja programa koje se daje kroz obrazloženje aktivnosti i projekata zajedno s ciljevima i pokazateljima uspješnosti iz akata strateškog planiranja i godišnjeg plana rada

Tablica 3.

FINANCIJSKI PLAN IZVANPRORAČUNSKOG KORISNIKA ZA RAZDOBLJE 2024. – 2026.

SADRŽAJ	SASTAVNI DIO	OPIS SASTAVNOG DIJELA
Opći dio financijskog plana	Sažetak Računa prihoda i rashoda Sažetak Računa financiranja	<ul style="list-style-type: none"> - ukupni prihodi poslovanja i prihodi od prodaje nefinancijske imovine, ukupni rashodi poslovanja i rashodi za nabavu nefinancijske imovine - ukupni primici od financijske imovine i zaduživanja i izdaci za financijsku imovinu i otplate zajmova
	Račun prihoda i rashoda	- ukupni prihodi i rashodi iskazani prema ekonomskoj klasifikaciji na razini skupine
	Račun financiranja	- ukupni primici od financijske imovine i zaduživanja i izdaci za financijsku imovinu i otplate instrumenata zaduživanja prema ekonomskoj klasifikaciji na razini skupine
	Preneseni višak ili preneseni manjak prihoda nad rashodima	- ako ukupni prihodi i primici nisu jednaki ukupnim rashodima i izdacima, financijski plan sadrži i preneseni višak ili preneseni manjak prihoda nad rashodima
	Višegodišnji plan uravnoteženja	<ul style="list-style-type: none"> - ako izvanproračunski korisnici ne mogu preneseni manjak podmiriti do kraja proračunske godine, obvezni su izraditi višegodišnji plan uravnoteženja za razdoblje za koje se financijski plan donosi - ako izvanproračunski korisnici ne mogu preneseni višak, zbog njegove veličine, u cijelosti iskoristiti u jednoj proračunskoj godini, korištenje viška planira se višegodišnjim planom uravnoteženja za razdoblje za koje se financijski plan donosi
Posebni dio financijskog plana	Plan rashoda i izdataka izvanproračunskih korisnika	- rashodi i izdaci iskazani po ekonomskoj klasifikaciji na razini skupine, raspoređeni u programe koji se sastoje od aktivnosti i projekata
Obrazloženje financijskog plana	Obrazloženje općeg dijela financijskog plana i obrazloženje posebnog dijela financijskog plana	<ul style="list-style-type: none"> - obrazloženje općeg dijela financijskog plana sadrži obrazloženje prihoda i rashoda, primitaka i izdataka te obrazloženje prenesenog manjka odnosno viška financijskog plana - obrazloženje posebnog dijela financijskog plana sastoji se od obrazloženja programa koje se daje kroz obrazloženje aktivnosti i projekata zajedno s ciljevima i pokazateljima uspješnosti iz akata strateškog planiranja i godišnjeg plana rada

5.3. Rokovi za predlaganje i donošenje financijskog plana proračunskih i izvanproračunskih korisnika proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave

Rokovi za predlaganje i donošenje financijskog plana proračunskih i izvanproračunskih korisnika proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave dani su u *Tablicama 4. i 5.*

Tablica 4.

PREDLAGANJE I DONOŠENJE FINANCIJSKOG PLANA PRORAČUNSKIH KORISNIKA

TKO?	KOME?	PREPORUČENI ROK	NAPOMENA
Čelnik proračunskog korisnika JLP(R)S	Upravljačkom tijelu	Do roka koji je određen u uputama upravnog tijela nadležnog za financije, primjerice do 29. rujna 2023.	Prije dostave prijedloga financijskog plana nadležnom upravnom tijelu, čelnik proračunskog korisnika obvezan je prijedlog financijskog plana uputiti upravljačkom tijelu na usvajanje , ako je primjenjivo, u skladu s aktima kojima je uređen rad proračunskog korisnika.
Proračunski korisnik JLP(R)S (škole, vrtići, knjižnice...)	Nadležnom upravnom tijelu u JLP(R)S		
Nadležna upravna tijela u JLP(R)S	Upravnom tijelu nadležnom za financije	Do roka koji je određen u uputama upravnog tijela nadležnog za financije, primjerice do 13. listopada 2023.	Nadležna upravna tijela u JLP(R)S dostavljaju prijedlog svog financijskog plana i prijedloge financijskih planova proračunskih korisnika iz svoje nadležnosti. Prije dostave financijskih planova, nadležna upravna tijela u JLP(R)S dužna su provjeriti točnost i istinitost podataka navedenih u financijskim planovima.
Upravno tijelo nadležno za financije	Izvršnom tijelu JLP(R)S	30. listopada 2023.	Upravno tijelo nadležno za financije izrađuje nacrt proračuna te ga dostavlja načelniku, gradonačelniku, županu.
Izvršno tijelo JLP(R)S	Predstavničkom tijelu JLP(R)S	15. studenoga 2023.	Načelnik, gradonačelnik, župan utvrđuje prijedlog proračuna i podnosi ga predstavničkom tijelu na donošenje.
Predstavničko tijelo JLP(R)S		Do kraja tekuće 2023.	Predstavničko tijelo donosi proračun za 2024. godinu i projekcije za 2025. i 2026. godinu do kraja tekuće 2023. godine, u roku koji omogućuje primjenu proračuna od 1. siječnja 2024.

U slučaju da postoje razlike u financijskom planu proračunskog korisnika sadržanom u proračunu, kojeg je donijelo predstavničko tijelo, u odnosu na već usvojeni prijedlog financijskog plana od strane upravljačkog tijela, **tada je upravno tijelo nadležno za financije**

dužno obavijestiti upravno tijelo koje je nadležno za proračunskog korisnika, a nadležno upravno tijelo je dužno obavijestiti proračunskog korisnika iz svoje nadležnosti o promjenama financijskog plana koji je sadržan u proračunu u odnosu na usvojeni prijedlog financijskog plana. Ako dođe do navedene situacije, upravljačko tijelo usvaja financijski plan koji je sadržan u proračunu kojeg je donijelo predstavničko tijelo.

Tablica 5.

PREDLAGANJE I DONOŠENJE FINACIJSKOG PLANA IZVANPRORAČUNSKIH KORISNIKA

TKO?	KOME?	PREPORUČENI ROK	NAPOMENA
Čelnik izvanproračunskog korisnika JLP(R)S	Upravljačkom tijelu	Do roka koji je određen u uputama upravnog tijela nadležnog za financije, primjerice do 29. rujna 2023.	Prije dostave prijedloga financijskog plana nadležnom upravnom tijelu, čelnik izvanproračunskog korisnika obvezan je prijedlog financijskog plana uputiti upravljačkom tijelu na usvajanje u skladu s aktima kojima je uređen rad izvanproračunskog korisnika.
Izvanproračunski korisnik JLP(R)S (županijske uprave za ceste...)	Nadležnom upravnom tijelu u JLP(R)S		
Nadležna upravna tijela u JLP(R)S	Upravnom tijelu nadležnom za financije	Do roka koji je određen u uputama upravnog tijela nadležnog za financije, primjerice do 13. listopada 2023.	Nadležna upravna tijela u JLP(R)S dostavljaju prijedlog svog financijskog plana i prijedloge financijskih planova izvanproračunskih korisnika iz svoje nadležnosti. Prije dostave financijskih planova, nadležna upravna tijela u JLP(R)S dužna su provjeriti točnost i istinitost podataka navedenih u financijskim planovima.
Upravno tijelo nadležno za financije	Izvršnom tijelu JLP(R)S	30. listopada 2023.	Upravno tijelo nadležno za financije prijedlog financijskog plana izvanproračunskog korisnika dostavlja načelniku, gradonačelniku, županu.
Izvršno tijelo JLP(R)S	Predstavničkom tijelu JLP(R)S	15. studenoga 2023.	Načelnik, gradonačelnik, župan prijedlog financijskog plana izvanproračunskog korisnika podnosi na suglasnost predstavničkom tijelu istodobno s prijedlogom proračuna JLP(R)S.
Predstavničko tijelo JLP(R)S		Do kraja tekuće 2023.	Predstavničko tijelo JLP(R)S daje suglasnost na prijedlog financijskog plana svoga izvanproračunskog korisnika zajedno s donošenjem proračuna JLP(R)S.

U slučaju da postoje razlike u financijskom planu izvanproračunskog korisnika jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave na koji je predstavničko tijelo dalo suglasnost u odnosu na već usvojeni prijedlog financijskog plana od strane upravljačkog tijela, tada je

upravno tijelo nadležno za financije dužno obavijestiti upravno tijelo koje je nadležno za izvanproračunskog korisnika, a nadležno upravno tijelo je **dužno obavijestiti izvanproračunskog korisnika iz svoje nadležnosti o promjenama u odnosu na usvojeni prijedlog financijskog plana**. Ako dođe do navedene situacije, upravljačko tijelo usvaja financijski plan na koji je predstavničko tijelo dalo suglasnost.

5.4. Sudjelovanje građana u procesu planiranja proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave

Kao i prijašnjih godina, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i njihovi proračunski korisnici, po usvajanju proračuna od strane predstavničkog tijela, proračune i financijske planove dužni su objaviti na svojim mrežnim stranicama. Prilikom izrade proračuna za razdoblje 2024. - 2026. jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave trebaju razmotriti komentare koje su zaprimile na usvojen i po usvajanju objavljen proračun za razdoblje 2023. - 2025. I ove godine, a kako bi se građanima i ostaloj zainteresiranoj javnosti omogućilo aktivnije sudjelovanje u procesu izrade proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, uz ostale već prisutne načine sudjelovanja, preporuka je da jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave osiguraju zainteresiranoj javnosti mogućnost on-line dostave komentara, preporuka i prijedloga, na usvojeni proračun za razdoblje 2024. - 2026., a kako bi se zaprimljeni komentari mogli razmotriti prilikom izrade proračuna za razdoblje 2025. - 2027. U Prilogu 4. ove Upute daje se prijedlog izgleda on-line Obrasca.

5.5. Izmjene i dopune proračuna

Izmjenama i dopunama proračuna **mijenja se isključivo plan za tekuću proračunsku godinu**. Na postupak donošenja izmjena i dopuna proračuna na odgovarajući se način primjenjuju odredbe Zakona o proračunu za postupak donošenja proračuna. Izmjene i dopune proračuna sastoje se od plana za tekuću proračunsku godinu i sadrže opći i posebni dio te obrazloženje izmjena i dopuna proračuna. Izmjenama i dopunama proračuna **ne mogu se** umanjiti rashodi i izdaci ispod razine izvršenja i preuzetih obveza po investicijskim projektima te preuzetih obveza iz ugovora koji zahtijevaju plaćanje u sljedećim godinama. Ostvareni namjenski prihodi i primici i ostvareni vlastiti prihodi te rashodi i izdaci izvršeni iznad iznosa utvrđenih u proračunu, izmjenama i dopunama proračuna **moraju se planirati minimalno na razini ostvarenih prihoda i primitaka, odnosno izvršenih rashoda i izdataka**. Uz svake izmjene i dopune proračuna obvezno je izraditi obrazloženja izmjena i dopuna proračuna (općeg i posebnog dijela).

5.6. Izmjene i dopune financijskog plana

Sukladno odredbama Zakona o proračunu izmjenama i dopunama financijskog plana **mijenja se isključivo usvojeni plan za tekuću proračunsku godinu**. Na postupak donošenja izmjena i dopuna financijskog plana na odgovarajući se način primjenjuju odredbe Zakona o proračunu za postupak donošenja financijskog plana. Izmjenama i dopunama financijskog plana **ne mogu se** umanjiti rashodi i izdaci ispod razine izvršenja i preuzetih obveza po investicijskim

projektima te preuzetih obveza iz ugovora koji zahtijevaju plaćanje u sljedećim godinama. Ostvareni namjenski prihodi i primici i ostvareni vlastiti prihodi te rashodi i izdaci izvršeni iznad iznosa utvrđenih u financijskom planu, izmjenama i dopunama financijskog plana **moraju se planirati minimalno na razini ostvarenih prihoda i primitaka, odnosno izvršenih rashoda i izdataka**. Uz svake izmjene i dopune financijskog plana obvezno je izraditi obrazloženja izmjena i dopuna financijskog plana (općeg i posebnog dijela).

Preporuka je da jedinice odlukom o izvršavanju proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave razrade proceduru za donošenje izmjena i dopuna financijskih planova proračunskih korisnika iz svoje nadležnosti, a svi proračunski korisnici jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave dužni su uskladiti svoj financijski plan s izmijenjenim i dopunjenim nadležnim proračunom.

5.7. Transparentnost proračuna

Zakonom o proračunu propisana je obveza objave dokumenata i informacija o trošenju sredstava. Kako bi se osiguralo ostvarenje načela transparentnosti i slobodan pristup informacijama kao i njihovo povezivanje, preuzimanje i ponovno korištenje materijali vezani uz proračun i njegove izmjene objavljuju se u formatu pogodnom za daljnju obradu (word i excel).

Sukladno odredbama članka 144. Zakona o proračunu u nastavku navodimo obaveze vezano za transparentnost:

- Proračun i izmjene i dopune proračuna, odluka o privremenom financiranju, odluka i izmjene i dopune odluke o izvršavanju proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, financijski planovi i izmjene i dopune financijskih planova izvanproračunskih korisnika, polugodišnji i godišnji izvještaj o izvršenju proračuna te polugodišnji i godišnji izvještaj o izvršenju financijskog plana izvanproračunskog korisnika objavljuju se na mrežnim stranicama jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i izvanproračunskog korisnika,
- Financijski plan i izmjene i dopune financijskog plana, polugodišnji i godišnji izvještaj o izvršenju financijskog plana proračunskog korisnika objavljuje se na njegovim mrežnim stranicama, odnosno na mrežnim stranicama jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ako proračunski korisnik nema svoje mrežne stranice,
- Opći i posebni dio proračuna, odluka o izvršavanju proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, izmjene i dopune proračuna te izmjene i dopune odluke o izvršavanju proračuna, odluka o privremenom financiranju te opći i posebni dio polugodišnjeg i godišnjeg izvještaja o izvršenju proračuna objavljuju se u službenom glasilu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave,
- Opći i posebni dio polugodišnjeg i godišnjeg izvještaja o izvršenju financijskog plana izvanproračunskog korisnika objavljuju se u službenom glasilu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave,
- Vodič za građane o proračunu, izmjenama i dopunama proračuna te polugodišnjem i godišnjem izvještaju o izvršenju proračuna objavljuje se na mrežnim stranicama jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

U skladu sa dosadašnjom praksom, a vezano za transparentnost proračuna, Ministarstvo financija i dalje preporuča jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave da na svojim mrežnim stranicama:

- sve ključne proračunske dokumente (a posebice prijedlog proračuna, izglasani proračun, izmjene i dopune proračuna, proračunski vodič, polugodišnji i godišnji izvještaji o izvršenju proračuna) objavljuju u jedinstvenom folderu nazvanom PRORAČUN, na kojeg postoji direktan link s naslovne stranice,
- pri objavi prijedloga proračuna, izglasanog proračuna te izmjena i dopuna proračuna objavljuju kompletan sadržaj tih proračunskih dokumenata (opći i posebni dio proračuna),
- usvojeni proračuni objavljuju, sukladno odredbama Zakona o proračunu, za proračunsku godinu i za sljedeće dvije godine na drugoj razini računskoga plana (na razini skupine) i
- proračunske vodiče za građane, na zahtjev građana, distribuiraju građanima svake godine u obliku brošure (fizičke i elektroničke), o trošku proračuna.

Zakonom o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (Narodne novine, br. 33/01, 60/01, 129/05, 109/07, 125/08, 36/09, 150/11, 144/12, 19/13 - pročišćeni tekst, 137/15 - ispravak, 123/17, 98/19 i 144/20) propisano je da su općina, grad i županija **dužne** na svojim mrežnim stranicama **javno objaviti informacije o trošenju proračunskih sredstava** tako da te informacije budu lako dostupne i pretražive. Zakonom o proračunu također je propisano da **su jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, proračunski i izvanproračunski korisnici dužni javno objavljivati informacije o trošenju sredstava na svojim mrežnim stranicama na način da te informacije budu lako dostupne, pretražive i strojno čitljive.**

Ministar financija je, sukladno članku 144. Zakona o proračunu, u svibnju 2023. godine donio **Naputak o okvirnom sadržaju, minimalnom skupu podataka te načinu javne objave informacija o trošenju sredstava na mrežnim stranicama jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te proračunskih i izvanproračunskih korisnika državnog proračuna i proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.** Isti je objavljen u Narodnim novinama broj 59/23 od 2. lipnja 2023., (https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2023_06_59_1003.html) te na mrežnoj stranici Ministarstva financija (<https://mfin.gov.hr/istaknute-teme/drzavna-riznica/izvršenje-proracuna/institucionalni-okvir-164/164>).

Obveznici primjene Naputka su jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, proračunski i izvanproračunski korisnici državnog proračuna i proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Naputkom se propisuje okvirni sadržaj, minimalni skup podataka te način javne objave informacija o trošenju sredstava na mrežnim stranicama jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te proračunskih korisnika u njihovoj nadležnosti.

Ovaj Naputak stupio je na snagu osmog dana od dana objave u Narodnim novinama, međutim, one jedinice koje još nisu krenule s primjenom, podsjećamo da su, sukladno odredbama Naputka, prve informacije o trošenju sredstava dužne objaviti za mjesec siječanj 2024. godine i to do 20. veljače 2024. godine.

5.8. Planiranje protestiranih jamstava

Jamstvo je instrument osiguranja kojim davatelj jamstva jamči za ispunjenje obveza za koje se daje jamstvo. Prema ugovorima o izdavanju jamstava koji se sklapaju s tražiteljima jamstava, ukoliko dođe do plaćanja po jamstvu iz sredstava proračuna, tako isplaćeni iznos smatra se dospjelim potraživanjem, a tražitelj jamstva je obvezan odmah nakon izvršenog plaćanja vratiti sredstva u proračun, uvećano za zakonsku zateznu kamatu i pripadajuće troškove.

Sukladno odredbama Zakona o proračunu jedinica područne (regionalne) samouprave može dati jamstvo za dugoročno zaduživanje jedinici lokalne samouprave na svojem području uz prethodno dobivenu suglasnost ministra financija. Jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave može dati jamstvo za dugoročno zaduživanje proračunskom i izvanproračunskom korisniku jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, pravnoj osobi u većinskom vlasništvu ili suvlasništvu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i ustanovi čiji je osnivač, uz prethodno dobivenu suglasnost ministra financija, za ispunjenje obveza pravne osobe i ustanove. Pod pojmom „obveza“ podrazumijevaju se obveze nastale dugoročnim zaduživanjem temeljem Zakona o proračunu.

Od 2021. godine plaćanja na temelju protestiranih jamstava klasificiraju se kao rashod, a ne kao izdatak, a sukladno tome, povrati po plaćenim protestiranim jamstvima klasificiraju se kao prihod.

Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave koje su davatelji jamstava dužne su procijeniti rizike koji mogu nastati u slučaju da korisnici zajmova, za koje će biti izdana jamstva, neće biti u mogućnosti izvršavati svoje obveze, te na temelju toga, a radi osiguranja plaćanja potencijalnih obveza koje mogu nastati temeljem izdanih jamstava, planirati sredstva u okviru proračuna.

Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u proračunu za razdoblje od 2024. - 2026. očekivana plaćanja po protestiranim jamstvima, ovisno o krajnjem korisniku jamstva, trebaju planirati na računima razreda *3 Rashodi poslovanja* u okviru skupina:

- **36 Pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna** (planira županija ako je primatelj grad, općina ili izvanproračunski korisnik, odnosno planira županija, grad, općina ako je primatelj proračunski korisnik),
- **38 Ostali rashodi** (planira županija, grad, općina, ako je primatelj ustanova, neprofitna organizacija čiji je osnivač, primjerice: lučka uprava; odnosno planira županija, grad, općina, ako je primatelj pravna osoba u većinskom vlasništvu ili suvlasništvu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave)

Slijedom navedenog, očekivane povrate po plaćenim protestiranim jamstvima potrebno je planirati na odgovarajućim računima razreda *6 Prihodi poslovanja*, u okviru skupina:

- **63 Pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna**
- **66 Prihodi od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga, prihodi od donacija te povrati po protestiranim jamstvima.**

U *Tablici 6.* daje se prikaz skupina na kojima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave kao **davatelj jamstva** treba iskazati planirana sredstva te odjeljaka na kojima će iskazati izvršenje za očekivana plaćanja te očekivane povrate po protestiranim jamstvima:

Tablica 6.

Jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave kao davatelj jamstva

Davatelj	Primatelj	Plan	Izvršenje
županija	grad, općina	36	Pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna
županija, grad, općina	proračunski korisnik	36	
županija, grad, općina	neprofitna organizacija	38	Ostali rashodi
županija, grad, općina	trgovačko društvo	38	
županija	grad, općina	63	Pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna
županija, grad, općina	neprofitna organizacija	66	Prihodi od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga, prihodi od donacija te povrati po protestiranim jamstvima
županija, grad, općina	trgovačko društvo	66	

Ako jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, kao primatelj jamstva, očekuje da tijekom proračunske godine neće na vrijeme platiti obvezu po kreditu za koji je Republika Hrvatska ili jedinica područne (regionalne) samouprave dala jamstvo, u proračunu za 2024. i projekcijama za 2025. i 2026. treba iskazati planirani prihod u okviru skupine *63 Pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna*, dok planirane povrate tih sredstava treba iskazati u okviru skupine *36 Pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna*.

U *Tablici 7.* daje se prikaz skupina na kojima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave kao **primatelj jamstva** treba iskazati planirana sredstva te odjeljaka na kojima će iskazati izvršenje za očekivana plaćanja te očekivane povrate po protestiranim jamstvima:
Tablica 7.

Jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave kao primatelj jamstva

Davatelj	Primatelj	Plan		Izvršenje	
Republika Hrvatska, županija	županija, grad, općina	63	Pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna	6371	Pomoći primljene unutar općeg proračuna po protestiranim jamstvima
Republika Hrvatska, županija	županija, grad, općina	36	Pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna	3636	Povrat pomoći primljenih unutar općeg proračuna po protestiranim jamstvima

5.9. Planiranje povrata duga s osnova beskamatnog zajma dodijeljenog jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave iz državnog proračuna

Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave s **potresom pogođenih područja** koje su tijekom 2021. godine temeljem Naputka o dopuni *Naputka o načinu isplate beskamatnog zajma jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave, Hrvatskom zavodu za mirovinsko osiguranje i Hrvatskom zavodu za zdravstveno osiguranje* (Narodne novine, br. 5/21) dostavile zahtjev za odgodom preostalog dijela beskamatnog zajma preostali iznos duga s osnove beskamatnog zajma vraćaju **u roku do tri godine, počevši od 2022. godine.** **Navedene** jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave preostali dug po osnovi odgođenog, odnosno obročnog plaćanja poreza na dohodak i prireza porezu na dohodak, povrata poreza na dohodak temeljem utvrđenog godišnjeg obračuna za 2019. godinu te oslobođenja od plaćanja poreza na dohodak i prireza porezu na dohodak dužne su u cijelosti vratiti do kraja 2024. godine.

Jedinice na potresom pogođenim područjima koje su dostavile zahtjev za odgodom povrata beskamatnog zajma, povrat preostalog duga prema državnom proračunu planiraju u 2024. godini, u okviru izdataka, prema dinamici i u iznosu koje same odrede.

Sukladno odlukama Vlade Republike Hrvatske i to *Odluci o dodjeli beskamatnog zajma jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave koje su pogođene posljedicama razornih potresa na području Grada Zagreba, Zagrebačke županije, Krapinsko-zagorske županije, Sisačko-moslavačke županije i Karlovačke županije za sanaciju šteta od potresa* (Narodne novine, br. 101/21) te *Odluci o dodjeli beskamatnog zajma jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave koje su pogođene posljedicama razornih potresa na području Grada Zagreba, Zagrebačke županije, Krapinsko-zagorske županije, Sisačko-moslavačke županije i Karlovačke županije za sanaciju šteta od potresa* (Narodne novine, br. 12/22, 46/22, 55/22 i 85/22) isplaćen je beskamatni zajam jedinicama s potresom pogođenih područja za podmirivanje troškova vezanih uz sanaciju posljedica potresa na navedenim područjima. Sredstva beskamatnog zajma dodijeljena na temelju spomenutih Odluka jedinice

lokalne i područne (regionalne) samouprave će vratiti u roku do tri godine, počevši od 2024. godine, u kvartalnim obrocima, s dospijecom prvog obroka na dan 31. ožujka 2024.

Jedinice korisnice beskamatnog zajma s osnove sanacije posljedica potresa dužne su u 2024., 2025. i 2026. godini u okviru izdataka, planirati povrat duga prema državnom proračunu.

U slučaju da jedinice ostvare refundaciju iz Fonda solidarnosti Europske unije, za troškove koji su prethodno podmireni iz sredstava beskamatnog zajma dodijeljenog u skladu sa spomenutim Odlukama, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave dužne su u roku od 30 radnih dana od dana refundacije troškova sredstva uplatiti u državni proračun Republike Hrvatske na ime povrata beskamatnog zajma.

Jedinice korisnice beskamatnog zajma koje ostvare refundaciju troškova iz Fonda solidarnosti Europske unije za troškove koji su podmireni iz sredstava beskamatnog zajma prema prethodno navedenim Odlukama, dužne su za iznos refundacije planirati u financijskom planu u okviru izdataka povrat duga prema državnom proračunu u godini u kojoj se refundacija ostvaruje.

Nadalje, temeljem *Odluke o dodjeli beskamatnog zajma jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave uslijed pada prihoda* (Narodne novine, br. 136/21) jedinicama je u prosincu 2021. godine, a na njihov zahtjev, isplaćen beskamatni zajam ako su u razdoblju od 1. siječnja do 30. rujna 2021. imale pad prihoda, propisanih spomenutom Odlukom, u odnosu na isto razdoblje 2019. godine. Sredstva zajma isplaćena jedinicama u skladu s odredbama ove Odluke iste su dužne vratiti na jedinstveni račun državnog proračuna najkasnije u roku **od tri godine od dana isplate sredstava zajma** iz državnog proračuna.

Povrat sredstava beskamatnog zajma s osnove pada prihoda iz 2021. jedinice planiraju do kraja 2024. godine, odnosno u 2024. godini prema dinamici i u iznosu koje same odrede.

U proračunskom razdoblju od 2024. do 2026. jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, koje su u razdoblju od 2020. - 2022. zatražile i dobile iz državnog proračuna beskamatni zajam, sukladno spomenutim Naputcima i Odlukama, **sredstva za povrat zajmova planiraju u skladu s propisanim rokovima za povrat zajmova, a planirana sredstva za povrat iskazuju na skupini 54 Izdaci za otplatu glavnice primljenih kredita i zajmova.**

5.10. Planiranje i evidentiranje sredstava namirenja korištenih za povrat poreza na dohodak i prireza porezu na dohodak po godišnjem obračunu za 2022. godinu

Sukladno *Naputku o načinu uplaćivanja prihoda proračuna, obveznih doprinosa te prihoda za financiranje drugih javnih potreba u 2023. godini* (Narodne novine, br. 13/23 i 46/23), glavi VIII. ZAJEDNIČKE ODREDBE, točki 9. Povrat i preknjiženje javnih prihoda, podtočki 9.2.1., Fina izvršava naloge za povrat odnosno preknjiženje sa zajedničkih računa za uplatu prihoda od poreza na dohodak i prireza porezu na dohodak, a ako na računu zajedničkog prihoda nema dovoljno sredstava za izvršenje povrata, nedostajuća sredstva namiruju se na teret računa državnog proračuna. Navedenim Naputkom propisano je da se nedostajuća sredstva za povrat poreza na dohodak i prireza porezu na dohodak u razdoblju od 2. svibnja do 31. prosinca 2023. namiruju iz državnog proračuna, a povrat tih sredstava na račun državnog proračuna sa

zajedničkog računa provodi se od 1. kolovoza do 31. prosinca 2023., u visini 25% raspoloživih sredstava na računu poreza na dohodak i prireza porezu na dohodak. **Ako se do 31. prosinca 2023. ne vrate sva sredstva namirenja, sredstva se vraćaju, počevši od siječnja 2024. godine, u četiri jednaka obroka, na način propisan spomenutim Naputkom.**

Obveza za povrat namirenja iz državnog proračuna za povrat poreza na dohodak i prireza porezu na dohodak po godišnjoj prijavi za 2022. godinu **je kratkoročna.**

Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave koje na dan 31. prosinca 2023. imaju dug po osnovi namirenja iz državnog proračuna za povrat poreza na dohodak i prireza porezu na dohodak po godišnjoj prijavi za 2022. godinu, u izvještaju o izvršenju proračuna za 2023. godinu, **za iznos duga iskazuju primitak na odjeljku 8471 Primljeni zajmovi od državnog proračuna. Također, u financijskom planu za 2024. godinu planiraju povrat duga u okviru izdataka, na skupini 54 Izdaci za otplatu glavnice primljenih kredita i zajmova.**

Ministarstvo financija objavljuje dva puta mjesečno na mrežnoj stranici Ministarstva financija na poveznici <https://mfin.gov.hr/istaknute-teme/lokalna-samouprava/beskamatni-zajmovi-jedinicama-lokalne-i-podrucne-regionalne-samouprave-u-2020-2023-godini/3219> stanje duga po pojedinoj jedinici lokalne i područne (regionalne) samouprave i osnovi isplate sredstava beskamatnog zajma i namirenja.

6. DOSTAVA DOKUMENATA

6.1. Dostava proračunskih dokumenata Ministarstvu financija i Državnom uredu za reviziju temeljem Zakona o proračunu

Sukladno odredbama članka 43. Zakona o proračunu, načelnik, gradonačelnik i župan obvezni su dostaviti Ministarstvu financija sljedeće akte:

- proračun za proračunsku godinu i projekcije za sljedeće dvije godine,
- odluku o izvršavanju proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave,
- izmjene i dopune proračuna te
- izmjene i dopune odluke o izvršavanju proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Načelnik, gradonačelnik i župan su navedene akte, sukladno navedenim zakonskim odredbama, obvezni dostaviti Ministarstvu financija u roku od 15 dana od dana njihova stupanja na snagu.

Jedinice su u obvezi na adresu e-pošte Ministarstva financija lokalni.proracuni@mfin.hr poslati link na navedene dokumente objavljene u službenom glasilu, u roku od 15 dana od dana njihova stupanja na snagu.

Sukladno odredbama članka 90. Zakona o proračunu, godišnji izvještaj o izvršenju proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave dostavljaju Ministarstvu financija i Državnom uredu za reviziju u roku od 15 dana nakon što ga donese predstavničko tijelo jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave. Iznimno, ako predstavničko tijelo ne

doneše izvještaj o izvršenju proračuna jedinice, u tom slučaju se izvještaj o izvršenju proračuna jedinice dostavlja Ministarstvu financija i Državnom uredu za reviziju u roku od 60 dana od dana podnošenja predstavničkom tijelu.

Jedinice su u obvezi na adresu e-pošte Ministarstva financija lokalni.proracuni@mfin.hr poslati link na mrežnu stranicu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave na kojoj je objavljen godišnji izvještaj o izvršenju proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, u roku od 15 dana nakon donošenja.

Godišnje izvještaje o izvršenju proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave nije potrebno dostavljati u papirnatom obliku ni Ministarstvu financija niti Državnom uredu za reviziju.

Državnom uredu za reviziju podatak o linku potrebno je dostaviti na e-mail Državnog ureda za reviziju i to:

- Grad Zagreb na e-mail Središnjeg ureda Državnog ureda za reviziju,
- dok su druge jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave obvezne dostaviti link izvještaja na e-mail područnog ureda Državnog ureda za reviziju na čijem području je sjedište jedinice.

Sve e-mail adrese su objavljene na mrežnoj stranici Državnog ureda za reviziju <https://www.revizija.hr/kontakti/12>

6.2. Dostava proračunskih dokumenata Ministarstvu financija radi nadzora zakonitosti

Sukladno članku 79. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi predsjednik predstavničkog tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave dužan je na ocjenu zakonitosti dostaviti statut, poslovnik, proračun ili drugi opći akt nadležnom tijelu državne uprave u čijem je djelokrugu opći akt zajedno sa izvatkom iz zapisnika koji se odnosi na postupak donošenja općeg akta propisan statutom i poslovnikom, u roku od 15 dana od dana donošenja općeg akta.

Člankom 43. stavkom 1. Zakona o proračunu kao posebnim propisom kojim se, između ostaloga, uređuje planiranje, izrada, donošenje i izvršavanje proračuna, propisano je da načelnik, gradonačelnik odnosno župan dostavljaju proračun, odluku o izvršavanju proračuna, kao i izmjene i dopune proračuna te izmjene i dopune odluke o izvršavanju proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave Ministarstvu financija u roku od 15 dana od dana njihova stupanja na snagu.

S tim u vezi, člankom 156. točkom 22. Zakona o proračunu propisana je novčana kazna kojom će se kazniti odgovorna osoba ako se proračun, odluka o izvršavanju proračuna, kao i izmjene i dopune proračuna te izmjene i dopune odluke o izvršavanju proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ne dostave Ministarstvu financija u roku od 15 dana od dana njihova stupanja na snagu.

Ministarstvo financija nadležno je za nadzor zakonitosti općih akata iz područja financija i to:

1. Proračuna za tekuću proračunsku godinu i projekcije za sljedeće dvije proračunske godine,
2. Odluke o izvršavanju Proračuna jedinica lokalne i područne regionalne samouprave, te izmjene i dopune navedene odluke,
3. Izmjena i dopuna Proračuna,
4. Odluke o privremenom financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i
5. Odluke o porezima.

Nadzor zakonitosti akata od rednog broja 1. do 4. provodi Sektor za financijski i proračunski nadzor, dok nadzor zakonitosti akta pod rednim brojem 5. provodi Porezna uprava te se stoga opći akt pod točkom 5. dostavlja Ministarstvu financija, Porezna uprava, Boškovićeva 5.

Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u obvezi su proračun, odluku o izvršavanju proračuna, kao i izmjene i dopune proračuna te izmjene i dopune odluke o izvršavanju proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave dostaviti Ministarstvu financija u roku od 15 dana od dana njihova stupanja na snagu na adresu e-pošte nadzor.zakonitosti@mfin.hr u PDF formatu s potpisom odgovorne osobe i pečatom.

Molimo ne dostavljati link na stranicu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave već isključivo dostaviti naprijed navedene proračunske dokumente.

Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u obvezi su dostaviti radi nadzora zakonitosti općih akata Ministarstvu financija samo opće akte navedene pod rednim brojevima 1. do 5. te se skreće pozornost da ne dostavljaju i druge akte, izuzev navedenih.

6.3. Dostava ugovora te izvješća o zaduženju, danim jamstvima i suglasnostima (Obrazac IZJS - Izvješće o zaduženju / jamstvu / suglasnosti)

Člancima 123., 128. i 130. Zakona o proračunu i Pravilnikom o postupku dugoročnog zaduživanja te davanja jamstava i suglasnosti jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (Narodne novine, br. 67/22) propisana je obveza i rok dostave Ministarstvu financija ugovora o zaduženju i izvješća o zaduženju, danim jamstvima i suglasnostima na *Obrascu IZJS - Izvješće o dugoročnom zaduženju / jamstvu / suglasnosti*. **Skenirani ugovori i obrasci IZJS (s potpisom župana / gradonačelnika / načelnika i s pečatom) dostavljaju se na e-mail adresu Ministarstva financija lokalni.proracuni@mfin.hr u propisanom roku.**

7. PLANIRANJE RASHODA PRORAČUNSKIH KORISNIKA I POSTUPANJE S VIŠKOVIMA U SKLOPU DECENTRALIZIRANIH FUNKCIJA

7.1. Planiranje rashoda proračunskih korisnika u sklopu decentraliziranih funkcija

Tijela državne uprave koja su nadležna za decentralizirane funkcije u suradnji s nositeljima decentraliziranih funkcija, odnosno županijama, Gradom Zagrebom, gradovima i općinama,

te u skladu s potrebama krajnjih korisnika (ustanova), određuju raspodjelu sredstava unutar zadanih limita za svaku pojedinu decentraliziranu funkciju.

Sredstva pomoći izravnanja za decentralizirane funkcije u 2024. godini, kao i prethodnih godina, bit će osigurana u državnom proračunu Republike Hrvatske na razdjelu tijela (ministarstva i/ili drugog tijela državne uprave) nadležnog za određenu decentraliziranu funkciju. Radi se o sredstvima namijenjenima nositeljima decentraliziranih funkcija (županijama, Gradu Zagrebu, gradovima i općinama) koje iz namjenskog udjela poreza na dohodak ostvare manje sredstava nego im je potrebno za dostizanje minimalnih financijskih standarda te imaju pravo na pomoć izravnanja.

Na temelju odredbi Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave Vlada donosi, na godišnjoj razini, uredbu o načinu financiranja decentraliziranih funkcija te izračuna iznosa pomoći izravnanja za decentralizirane funkcije jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave za proračunsku godinu. Vlada navedenom uredbom i svojim odlukama o minimalnim financijskim standardima utvrđuje bilančna prava, odnosno sredstva potrebna za osiguranje minimalnih financijskih standarda preuzetih decentraliziranih funkcija te način izračuna i doznake iznosa pomoći izravnanja. Odluke o minimalnim financijskim standardima Vlada donosi, također na godišnjoj razini, na temelju odredaba posebnih zakona.

Temeljem članka 86. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zdravstvenoj zaštiti, koji je objavljen u Narodnim novinama broj 33/23, jedinice područne (regionalne) samouprave i Grad Zagreb od 1. siječnja 2024. prestaju biti osnivači općih bolnica. Osnivačka prava nad općim bolnicama se od 1. siječnja 2024. s jedinica područne (regionalne) samouprave odnosno Grada Zagreba prenose se na Republiku Hrvatsku, a to znači da se sredstva za financiranje općih bolnica više ne planiraju u proračunu jedinice područne (regionalne) samouprave nego u državnom proračunu.

Sukladno članu 10. Zakona o zdravstvenoj zaštiti (Narodne novine, br. 100/18, 125/19, 147/20, 119/22, 156/22. i 33/23) financijska sredstva za investicijsko ulaganje i investicijsko i tekuće održavanje zdravstvenih ustanova dužan je osigurati osnivač. Budući da su se ta sredstva do sada osiguravala pretežno iz sredstava za decentralizirane funkcije zdravstvenih ustanova, dok su osnivači bile jedinice područne (regionalne) samouprave i Grad Zagreb, ista je potrebno za 2024. godinu, kad osnivačka prava prelaze na Republiku Hrvatsku, planirati u državnom proračunu na pozicijama zdravstvenih ustanova (RKP glavama).

Ovim statusnim promjenama za 22 zdravstvene ustanove (opće županijske bolnice) mijenjaju se osnivačka prava, time što se prenose na Republiku Hrvatsku. Ostale zdravstvene ustanove: specijalne bolnice, domovi zdravlja, zavodi za javno zdravstvo, zavodi za hitnu medicinu, ustanove za njegu u kući i specijalizirane poliklinike ostaju u vlasništvu jedinica područne (regionalne) samouprave odnosno županija.

Važno je istaći da su županije i do sada mogle samostalno odlučivati o tome kojoj zdravstvenoj ustanovi dodijeliti koji iznos sredstava, a to pravo imaju i nakon stupanja na snagu Zakona o izmjenama i dopunama zakona zdravstvenoj zaštiti za one zdravstvene ustanove kojima su županije osnivači i koje se financiraju iz decentraliziranih sredstava.

S obzirom na navedene zakonske izmjene, ukupan iznos sredstava koji je potreban za osiguranje minimalnih financijskih standarda (bilančnih prava) u 2024. godini bit će umanjen za iznos koji će od 1. siječnja 2024. biti planiran u državnom proračunu na pozicijama zdravstvenih ustanova (RKP glavama).

Za ukupan iznos sredstava potrebnih za osiguranje minimalnih financijskih standarda (bilančnih prava) u 2024. godini (iznos iz 2023. umanjen za rashode za 22 zdravstvene ustanove koje preuzima Republika Hrvatska) **planira se rast za 3% u odnosu na prethodnu 2023. godinu.**

7.2. Postupanje s viškovima u sklopu decentraliziranih funkcija

Sukladno odredbama Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, uredbom o načinu financiranja decentraliziranih funkcija te izračuna iznosa pomoći izravnanja za decentralizirane funkcije jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave za proračunsku godinu propisano je da se sredstva za pokriće rashoda za decentralizirane funkcije osnovnog i srednjeg školstva, socijalne skrbi, zdravstva i vatrogastva, koje se prema posebnom zakonu prenose na jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, osiguravaju iz:

1. udjela u porezu na dohodak za decentralizirane funkcije i
2. pomoći izravnanja za decentralizirane funkcije u iznosu koji im je potreban za dostizanje minimalnih financijskih standarda za pojedinu decentraliziranu funkciju.

Ako se iz udjela u porezu na dohodak za decentralizirane funkcije ostvari manje sredstava od iznosa utvrđenog u odlukama Vlade o minimalnim financijskim standardima, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave imaju pravo na pomoći izravnanja za decentralizirane funkcije u iznosu koji im je potreban za dostizanje minimalnih financijskih standarda za pojedinu decentraliziranu funkciju, utvrđenih odlukama Vlade o minimalnim financijskim standardima. Pomoći izravnanja za decentralizirane funkcije su sredstva planirana u državnom proračunu Republike Hrvatske, na razdjelima ministarstava i drugih tijela državne uprave nadležnih za preuzete decentralizirane funkcije (osnovno i srednje školstvo, socijalnu skrb, zdravstvo i vatrogastvo).

U slučajevima kada jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave koje financiraju decentralizirane funkcije:

1. **ostvare više sredstava iz dodatnog udjela u porezu na dohodak** nego je to utvrđeno u odlukama Vlade o minimalnim financijskim standardima, tada taj **višak sredstava mogu koristiti za financiranje decentraliziranih funkcija koje su preuzele.**
2. **ostvare više sredstava iz pomoći izravnanja** nego je to utvrđeno u odlukama Vlade o minimalnim financijskim standardima tada su taj **višak sredstava dužne uplatiti na račun državnog proračuna Republike Hrvatske u roku utvrđenom u uredbi** o načinu financiranja decentraliziranih funkcija te izračuna iznosa pomoći izravnanja za decentralizirane funkcije jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave koju donosi Vlada za svaku proračunsku godinu.

3. **ostvare više sredstava nego što je stvoreno obveza po rashodima** koji se financiraju na temelju odluka o minimalnim financijskim standardima za određenu proračunsku godinu, a najviše do iznosa utvrđenog u odlukama o minimalnim financijskim standardima, koje Vlada donosi za svaku proračunsku godinu, tada taj **višak sredstava mogu koristiti u sljedećoj proračunskoj godini za financiranje decentraliziranih funkcija koje su preuzele.**

Primjerice, minimalni standard utvrđen u odlukama Vlade o minimalnim financijskim standardima je 100 eura.

Slučaj 1.

Ako jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave iz dodatnog udjela u porezu na dohodak ostvari 105 eura, a iz pomoći izravnjanja 10 eura, znači da je ostvarila iznos od 115 eura sredstava za osiguranje minimalnih financijskih standarda, odnosno 15 eura iznad minimalnog financijskog standarda. U tom slučaju treba vratiti svih 10 eura iz pomoći izravnjanja, a 5 eura iz dodatnog udjela u porezu na dohodak može zadržati i koristiti za financiranje decentraliziranih funkcija koje je preuzela. Ovih 5 eura ulazi u rezultat koji planira u proračunu i iskazuje u izvještaju o izvršenju proračuna. Za 10 eura jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u svojoj glavnoj knjizi treba umanjiti prihod iz državnog proračuna u okviru podskupine *635 Pomoći izravnjanja za decentralizirane funkcije* i evidentirati obvezu za povrat na osnovnom računu *23954 Ostale nespomenute obveze*. O tome treba obavijestiti nadležno ministarstvo kako bi u državnom proračunu umanjilo rashod iskazan u okviru podskupine *363 Pomoći unutar općeg proračuna* te evidentiralo potraživanje na osnovnom računu *12921 Ostala nespomenuta potraživanja*.

U proračunu za sljedeću proračunsku godinu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave iskazat će planirani prihod u okviru skupine *63 Pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna* u iznosu koji očekuje naplatiti iz državnog proračuna u sljedećoj proračunskoj godini, a najviše do iznosa sredstva utvrđenih u odlukama o minimalnim financijskim standardima.

Slučaj 2.

Ako jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave iz dodatnog udjela u porezu na dohodak ostvari 98 eura, a iz pomoći izravnjanja 10 eura, znači da je ostvarila 8 eura iznad minimalnog financijskog standarda (ukupno 108 eura). U tom slučaju treba, na račun državnog proračuna Republike Hrvatske u roku utvrđenom u uredbi, uplatiti 8 eura. Za tih 8 eura jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u svojoj glavnoj knjizi treba umanjiti prihod iz državnog proračuna u okviru podskupine *635 Pomoći izravnjanja za decentralizirane funkcije* i evidentirati obvezu za povrat na osnovnom računu *23954 Ostale nespomenute obveze*. O tome će obavijestiti nadležno ministarstvo kako bi u državnom proračunu umanjilo rashod iskazan u okviru podskupine *363 Pomoći unutar općeg proračuna* te evidentiralo potraživanje na osnovnom računu *12921 Ostala nespomenuta potraživanja*.

I u ovom slučaju u proračunu za sljedeću proračunsku godinu planirani prihod iskazat će u okviru skupine *63 Pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna* u iznosu koji očekuje naplatiti iz državnog proračuna u sljedećoj proračunskoj godini, a najviše do iznosa utvrđenih sredstava u odlukama o minimalnim financijskim standardima.

Slučaj 3.

Kada su stvoreni rashodi jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave manji od utvrđenog minimalnog financijskog standarda, tada jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ima pravo na ostvareni prihod najviše do iznosa utvrđenog u odlukama o minimalnim financijskim standardima. Primjerice, bez obzira na to što su stvoreni rashodi 98 eura, jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ima pravo na 100 eura.

Ako je jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ostvarila prihod do visine utvrđene u odlukama o minimalnim financijskim standardima u tom slučaju ostvarila je višak prihoda nad rashodima (2 eura). Taj višak se prenosi u sljedeću proračunsku godinu preko planiranog rezultata. S obzirom na neizvjesnost ovakvog ostvarenja, plan se može uskladiti s izvršenjem tek u izmjenama i dopunama proračuna sljedeće godine.

Ako nadležno ministarstvo u tekućoj godini nije isplatilo cijeli iznos sredstava do visine utvrđene u odlukama o minimalnim financijskim standardima, tu razliku jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u svojoj glavnoj knjizi treba iskazati zaduženjem osnovnog računa u okviru odjeljka *1635 Pomoći izravnanja za decentralizirane funkcije* uz odobrenje osnovnog računa u okviru odjeljka *9635 Pomoći izravnanja za decentralizirane funkcije*.

U izvještaju o izvršenju proračuna za tekuću proračunsku godinu treba iskazati prihod na podskupini *635 Pomoći izravnanja za decentralizirane funkcije* u iznosu koji je naplaćen, a u proračunu za sljedeću proračunsku godinu treba povećati plan na skupini 63 za iznos koji treba naplatiti u toj sljedećoj proračunskoj godini. Budući da u vrijeme izrade proračuna za sljedeću proračunsku godinu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ne zna hoće li ostvariti ukupna sredstva do visine utvrđene u odlukama o minimalnim financijskim standardima, za iznos koji će naplatiti u sljedećoj proračunskoj godini jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave treba povećati plan prihoda u izmjenama i dopunama proračuna sljedeće proračunske godine.

8. NOVOSTI

Novosti koje utječu na proračune jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave kao i na financijske planove njihovih proračunskih i izvanproračunskih korisnika vezane su uz izmjene poreznih propisa te propisa iz proračunske regulative.

8.1. Novosti vezano uz izmjenu poreznih propisa

U trenutku pisanja ovih Uputa, u postupku je donošenje novog paketa poreznih propisa. U sklopu tog paketa između ostalog predložene su izmjene i dopune Zakona o porezu na dohodak i izmjene Zakona o lokalnim porezima. Napominjemo kako su izmjene navedenih Zakona u postupku donošenja.

U sklopu predloženog poreznog paketa porez na dohodak i prirez porezu na dohodak ujedinjuju se u jedno javno davanje. Ovime se pojednostavljuje sustav oporezivanja dohotka i doprinosi osiguranju fiskalne autonomije jedinica lokalne samouprave jer će im biti omogućeno da određujući visinu stope poreza na dohodak u granicama utvrđenim zakonom

postiću ciljanu visinu potrebnih prihoda za ostvarenje svojih zadaća te da, bez obzira na ukidanje prireza porezu na dohodak, zadrže željenu razinu prihoda.

U nastavku se navode najznačajnije izmjene prema predloženim izmjenama i dopunama navedenih zakona.

Izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dohodak predlaže se između ostalog, propisivanje ovlasti jedinicama lokalne samouprave da svojim odlukama propišu visinu porezne stope poreza na dohodak za godišnje poreze u granicama propisanim zakonom (za nesamostalni rad, samostalnu djelatnost i drugi dohodak).

Ističemo da je predloženim Izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dohodak propisano da se odluka o visini porezne stope poreza na dohodak donosi najkasnije do kraja studenoga tekuće godine, sa stupanjem na snagu 1. siječnja iduće godine i primjenjuje se do donošenja nove odluke.

Ako jedinica lokalne samouprave ne donese odluku o visini porezne stope primjenjivati će se niža stopa 20% i viša stopa 30%.

Ostali parametri za obračun poreza – osobni odbitak, neoporezivi primici, prag za primjenu poreznih stopa i ostali parametri propisuju se zakonom. Od ostalih izmjena koje se predlažu izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dohodak ističemo da se predlaže povećanje praga za primjenu više stope poreza na dohodak (prijedlog 50.400 eura) te povećani iznos osnovnog osobnog odbitka na 560 eura i povećanje iznosa osobnog odbitka na uzdržavane članove i invalidnost primjenom koeficijenta na osnovni osobni odbitak.

Također se predlaže povećanje poreznih stopa koje se primjenjuju pri oporezivanju konačnih dohodaka (dohodak od imovine i imovinskih prava, dohodak od kapitala i drugi dohodak koji se smatra konačnim) s 10% na 12%, s 20% na 24% i s 30% na 36%, osim porezne stope za konačni drugi dohodak po osnovi privremenih odnosno povremenih sezonskih poslova u poljoprivredi (ostaje 10%).

Izmjenama Zakona o lokalnim porezima predlaže se brisanje odredbi kojima se propisuje plaćanje prireza porezu na dohodak. Također, izmjenama Zakona o lokalnim porezima predlaže se proširenje raspona u kojem je predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave ovlašteno propisati visinu poreza na kuće za odmor. Trenutno je propisan raspon od 0,66 do 1,99 eura koji se, uz iznimku prilagodbe uvođenju eura, nije mijenjao od 2001., a ovim se izmjenama predlaže novi raspon od 0,60 do 5,00 eura. Prilikom predlaganja novog raspona uzeto je u obzir načelo ekonomičnosti za provedbu poreznog postupka (kod niže granice) te načelo pravednosti i razmjernosti (kod gornje granice).

Izmjenama Zakona o lokalnim porezima zaokružuju se propisani iznosi lokalnih poreza na način da ni porezni obveznici ni jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ne budu u financijski nepovoljnijem položaju u odnosu na njihov trenutni položaj.

Posebno ističemo da je predloženim izmjenama Zakona o lokalnim porezima propisana obveza jedinicama lokalne samouprave da svoje odluke o lokalnim porezima usklade sa Zakonom o lokalnim porezima (brišu prirez iz njih) do 15. prosinca 2023.

8.2. Izmjene Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave

Izmjene Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave potrebne su radi usklađenja načina izračuna sredstava fiskalnog izravnjanja jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave s predloženim izmjenama Zakona o porezu na dohodak i izmjenama Zakona o lokalnim porezima.

Ovim izmjenama Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave predlažu se izmjene parametara koji se koriste za izračun sredstava fiskalnog izravnjanja, na način da se za izračun kapaciteta ostvarenih poreznih prihoda i referentne vrijednosti kapaciteta ostvarenih poreznih prihoda koriste ukupni prihodi od poreza na dohodak koji bi bili ostvareni na području jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave uvođenjem najviše propisane stope poreza na dohodak. Pod najvišom propisanom stopom poreza na dohodak smatra se gornja granica niže stope poreza na dohodak koji bi općina, odnosno grad mogli propisati odlukom o visini porezne stope. Iz izračuna kapaciteta ostvarenih poreznih prihoda i referentne vrijednosti kapaciteta ostvarenih poreznih prihoda koji se koriste za izračun sredstava fiskalnog izravnjanja isključuju se prihodi od prireza porezu na dohodak.

U izračunu sredstava fiskalnog izravnjanja ostaju i dalje prihodi od poreza na dohodak koje bi općina, odnosno grad ostvario uvođenjem maksimalnog, zakonom propisanog, iznosa paušalnog poreza od turizma (od najma, zakupa, iznajmljivanja stanova soba i postelja putnicima i turistima te imovinskih prava).

Izmjenama Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave propisuje se raspodjela udjela za nepreuzete decentralizirane funkcije, uključujući funkciju vatrogastva, do uspostavljanja vatrogasne mreže iz članka 116. Zakona o vatrogastvu. Udio za decentraliziranu funkciju koju jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave nisu preuzele, a imaju zakonsku mogućnost, uključujući i funkciju vatrogastva, raspodjeljuje se u jednakim dijelovima na ostale preuzete decentralizirane funkcije na području jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave.

Nadalje, propisuje se da se sredstva koja su u razdoblju od 1. srpnja 2023. do dana stupanja na snagu ovoga Zakona isplaćena na temelju Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (Narodne novine, br. 127/17, 138/20 i 151/22) jedinicama lokalne samouprave koje nisu preuzele decentraliziranu funkciju vatrogastva za financiranje vatrogasne mreže, raspodjeljuju u jednakim dijelovima na ostale preuzete decentralizirane funkcije na području jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave.

8.3. Novosti vezano za propise iz proračunske regulative

Sukladno člancima 76. i 81. Zakona o proračunu, ministar financija donio je Pravilnik o polugodišnjem i godišnjem izvještaju o izvršenju proračuna i financijskog plana (Narodne novine, broj 85/23). Ovim Pravilnikom propisuje se izgled, sadržaj, obveznici primjene, način i rokovi podnošenja, donošenja i objave polugodišnjeg i godišnjeg izvještaja o izvršenju proračuna i financijskog plana.

Nadalje, temeljem članka 50. Zakona o proračunu, ministar financija u obvezi je donijeti Pravilnik o načinu i uvjetima otvaranja računa za provedbu specifičnih transakcija proračuna i proračunskih korisnika. Pravilnik je u postupku donošenja. Ovim Pravilnikom uređuju se način i uvjeti otvaranja računa za specifične transakcije proračuna i proračunskih korisnika koje se po svojoj svrsi, namjeni, načinu provođenja i ostalim obilježjima ne mogu provoditi izravno preko jedinstvenog računa proračuna, način i pravila izvršavanja specifičnih transakcija proračuna i proračunskih korisnika, računi proračunskih korisnika izuzetih od obveze uplate prihoda i primitaka na jedinstveni račun proračuna te obveza vođenja evidencije računa proračuna i proračunskih korisnika.

Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave bit će dužne u roku od 6 mjeseci od stupanja na snagu ovoga Pravilnika uskladiti način izvršavanja specifičnih i ostalih transakcija u skladu s odredbama Pravilnika.

Iznimno, **jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave** bit će dužna dostaviti navedene podatke i **na zahtjev Ministarstva financija**.

Također, ovim Pravilnikom propisuje se obveza jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave **vođenja popisa** računa (svojih aktivnih računa i aktivnih računa proračunskih korisnika iz nadležnosti) te **prikupljanje podataka o stanju novčanih sredstava** na početku i na kraju proračunske godine na svim računima proračuna i proračunskih korisnika iz nadležnosti.

9. DODJELA POMOĆI NA IME POTICAJA ZA DOBROVOLJNO FUNKCIONALNO ODNOSNO STVARNO SPAJANJE JEDINICA LOKALNE SAMOUPRAVE

Vlada Republike Hrvatske je na sjednici 28. srpnja 2022. donijela *Odluku o kriterijima za dodjelu pomoći na ime poticaja za dobrovoljno funkcionalno odnosno stvarno spajanje jedinica lokalne samouprave* (Narodne novine, broj 88/22), kojom su utvrđeni kriteriji za dodjelu pomoći na ime poticaja za dobrovoljno funkcionalno odnosno stvarno spajanje jedinica lokalne samouprave.

Dobrovoljno funkcionalno spajanje jedinica lokalne samouprave u smislu ove Odluke je zajedničko obavljanje poslova iz samoupravnog djelokruga jedinica putem zajedničkog službenika, zajedničkog upravnog odjela ili službe, zajedničkog trgovačkog društva ili zajedničke ustanove.

Dobrovoljno stvarno spajanje jedinica lokalne samouprave u smislu ove Odluke je dobrovoljno spajanje uređeno zakonom kojim se utvrđuje područno ustrojstvo Republike Hrvatske i pitanja od značaja za područno ustrojstvo jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Temeljem točke XII. Odluke, Ministarstvo financija je na svojoj mrežnoj stranici objavilo trajni Javni poziv za dodjelu pomoći na ime poticaja za dobrovoljno funkcionalno odnosno stvarno spajanje jedinica lokalne samouprave, na poveznici <https://mfin.gov.hr/istaknute teme/lokalna-samouprava/105>. Rok za podnošenje zahtjeva za pomoći **nije ograničen**.

Sredstva za dodjelu pomoći na ime poticaja za dobrovoljno funkcionalno odnosno stvarno spajanje isplaćuju se iz državnog proračuna Republike Hrvatske, a osigurana su u razdjelu 025 Ministarstva financija na skupini 36 Pomoći.

Do sada se 269 jedinica lokalne samouprave javilo za modele funkcionalnog spajanja i ostvarilo pomoć iz državnog proračuna, odnosno 120 jedinica lokalne samouprave budući su se neke jedinice javile za više modela funkcionalnog spajanja. Ukupno do sada isplaćena sredstava pomoći iz državnog proračuna jedinicama lokalne samouprave na ime poticaja za dobrovoljno funkcionalno spajanje iznose 1.392.722,45 eura. Sredstva pomoći jedinice lokalne samouprave ostvaruju u razdoblju od pet godina od dana donošenja akta Ministarstva financija o dodjeli pomoći. Slijedom navedenog do sada **isplaćena sredstva odnose se na prvu godinu pomoći od ukupno pet godina koliko jedinice lokalne samouprave imaju pravo ostvarivati pomoć za funkcionalno spajanje uz uvjet da i dalje ispunjavaju uvjete temeljem kojih su ostvarile pravo na isplatu pomoći i da izjave o ispunjavanju uvjeta dostave u roku koji im je naznačen u Odluci Ministarstva financija za isplatu pomoći.**

Sredstva pomoći ostvarena kao poticaji za dobrovoljno funkcionalno, odnosno stvarno spajanje ne ulaze u proračunska ograničenja plaća utvrđena zakonom kojim se uređuju plaće u lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi.

Sredstva pomoći ostvarena kao poticaji za dobrovoljno funkcionalno, odnosno stvarno spajanje ne smatraju se pomoćima iz državnog proračuna sukladno propisima kojima se propisuju uvjeti i postupak davanja suglasnosti za dugoročno zaduživanje jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te davanja jamstava i suglasnosti jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

10. STATUS I PLANIRANJE PRORAČUNSKIH SREDSTAVA ZA VIJEĆA, KOORDINACIJE VIJEĆA I PREDSTAVNIKE NACIONALNIH MANJINA U PRORAČUNSKOM CIKLUSU 2024. – 2026.

Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u proračunima za razdoblje od 2024. do 2026. sredstva za rad vijeća, koordinacija vijeća i predstavnika nacionalnih manjina planirati će kao i prethodnih godina, u skladu s obrazloženjima koja su iznijeta u Uputama za prethodno razdoblje.

Iznose proračunskih sredstava koje će jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave planirati za rad vijeća, koordinacija vijeća i predstavnika nacionalnih manjina u proračunu za 2024. i projekcijama za 2025. i 2026., jedinice će odrediti u skladu s financijskim mogućnostima na isti način i po istim kriterijima kako su u dosadašnjem razdoblju određivale ukupne limite vijećima, koordinacijama vijeća i predstavnicima nacionalnih manjina za izradu njihovih financijskih planova.

Vijeća, koordinacije vijeća i predstavnici nacionalnih manjina izradit će financijske planove za razdoblje 2024. - 2026., u okviru limita koje odredi jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, kao proračunski korisnici. Financijski planovi vijeća, koordinacija vijeća i predstavnika nacionalnih manjina uključit će se u proračun jedinica lokalne i područne

(regionalne) samouprave za razdoblje 2024. - 2026. Prihodi i rashodi vijeća u financijskom planu trebaju biti iskazani po prirodnim vrstama (za plaće, za materijalne rashode, za nabavu imovine). Sredstva se osiguravaju u skladu s financijskim mogućnostima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, a limiti određuju po kriterijima koje jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave odredi Odlukom ili Zaključkom o kriterijima za osiguranje sredstava.

Vijeća, koordinacije vijeća i predstavnici nacionalnih manjina (ako posluju preko vlastitog računa) ostaju u obvezi dostaviti financijske izvještaje za godine na koje se odnosi proračun za razdoblje 2024. - 2026. nadležnoj jedinici lokalne i područne (regionalne) samouprave za potrebe konsolidacije i kontrola kao proračunski korisnici. Ako vijeće nema račun nego posluje preko računa jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave nema obvezu sastavljati zasebne financijske izvještaje za navedeno razdoblje, već će jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave iskazati prihode i rashode vijeća u svojoj glavnoj knjizi.

11. DOSTUPNOST MATERIJALA NA MREŽNOJ STRANICI MINISTARSTVA FINANCIJA

Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, kao i njihovi proračunski i izvanproračunski korisnici, mogu tekst ovih Uputa i priloge (tablice za izradu proračuna i financijskih planova proračunskih i izvanproračunskih korisnika i obrazac za sudjelovanje u izradi proračuna) naći na mrežnoj stranici Ministarstva financija [https://mfin.gov.hr/istaknute-teme/lokalna-samouprava/105](https://mfin.gov.hr/istaknute teme/lokalna-samouprava/105).